

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A
Marti
20/8 aug.

Ese totu a opt'a di
Pretiulu pentru Austria
pe Jul. - Dec. 4 fl. -
Pentru Romania
pe Jul. - Dec. unu galbenu.

Nr.
32.

Cancelari'a redactiunei
Strat'a morariloru Nr. 10.
unde sunt a se adresa manuseriptele si banii
de prenumeratiune.

Anulu
III
1867.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UNEI JUNE ROMANE.

(Cantecu Betrann.)

sti juna, rapitoria
Esti mandra 'ncantatoria
Si gratii te 'nsotiescu ;

Cu tote astea sora
Amoru-mi te 'ncungiora,
Nu potu se te iubescu.

Cand patri'a ta plange,
Cand soru-ta se 'nfrange
Si fratii tei gelescu :

Tu dormi in nelucrare,
Privesci cu nepasare
La cei ce patimescu.

Cand lantiulu greu apasa
Parintii tei de-a casa
Si toti se umilescu,

Cand mam'a ta suspina
Si geme si se 'nchina
Sub jugulu tiranescu,

Cand ea amaru strivita
Cu com'a despletita
Se plange in deliru :

Tu stai nepasatore
La ori si ce plansore,
La ori si ce suspiru ;

Si vii cu 'ncredintiare
Cu-o negra inganfare
Se ceri alu meu amoru.

Copila ratecita,
Perduta si-umilita
Nu potu se te adoru !

Natiunea cand suspina,
Cand fruntea si-inchina
Sub jugulu tiranescu ;

Cand fratii tei de sange
Sub jugulu ce-i infrange
Suspину, se umilescu,

Si stai nepasatoria,
Si stai nesimtitoria
Ca stanc'a de granitu,

Atunci n'ai vietia 'n lume,
Nu meriti nici unu nume,
Câ ci inca n'ai traitu.

Candu nu simti o dorere
Vediendu pre celu ce pere
Atunci tu ai moritu.

O lacrima sê pice
Din ochiulu teu ferice
In sinulu meu strivitu;

O lacrima curata
Din ochiulu teu picata
Va fi balsamu cerescu;

Ce 'n ore de dorere
Mi'a da noua potere
Sê luptu, sê me jertfescu.

De n'ai alta potere
Fâ-mi asta mangaiere
Si eu te voiu iubi.

Iubi-voiu alu teu nume,
Iubi-te-voiu in lume
Atâtu câtu voiu trai.

Acumu ori nici odata
Descépta-te amata
Câ-ci or'a a sunatu.

Cand betrâneti'a n'are
Curagiu de naintare,
Cand ea s'a pironitu;

Cand ranguri, bani, marire
Cu-aloru cruda lucire
Pre toti adi i-au orbitu :

Cu vocea ta sonora
Saluta soriora
Standariulu inaltiatu.

In mani cu dragu lu-stringe,
Si dî celui ce plange
Batutu si insultatu :

„De vrei sê ai o tiera,
Urméza lu frate dara
Si elu te va scapá ;

Nu potu in veci sê mora
Acelea bravi popora
Ce sciu a se luptá.

Nu peru, nu peru popora
Ce sciu ori candu sê mora
Ori cand a se jertfi ;

E vecinica-o natiune
Ce sant'a sa misiune
O scie implini.

Te lasa de suspine,
Si 'ncrede-te in tine.
O bravu poporu romanu.

Atuncea vei fi mare,
Atunci potere n'are
Tiranulu de pagânu.“

J. C. Dragescu.

DIN VIETI'A UNUI JUNE,

Novela.

(Urmare.)

Amorul se parcá o radia magica. ce descinde din ceriulu binefaceriloru, unu instrumentu alu lui Dumnedieu, o mangaiere a omenimei. — Unirea trupésca e bas'a unei nalte instituii divine, ce nu o póte precepe materialistulu. si déca cine-va o precepe, va aflá intr'ins'a lucrandu infinit'a intieptiune si degetulu lui Dumnedieu cu atata maestate, — vei amirá si adorá maestatea ei, si vei depune conceptulu de mainainte, care dora s'a tiermuritu intr' unu cercu numai brutalu; — unirea sufletésca, oh! — aci se impreuna ceriulu cu pamentulu, lumin'a cu materia trupésca, totulu cu nimica, facand din nimica multu, aci se 'mpreuna dieitatea cu slabitiunea omenésca, si se tiermuresec flusturarea vana a sufletulu omenescu — si se 'mpintinédia catra naltimea ceriului, deschidindu-i-se se véda fericele lumini menite pentru fericierea sufleteloru omenesci, sufleteloru iubitoare.

Eu m'am redicatu in lumea asta cu totu dorulu si cu tota voluptatea ce ceriulu o póte daruí. unui sufletu omenescu. Speranti'a mea, câ voiu depune suferintiele vietiei, pentru amorulu respinsu, si le voiu lasá a perí in lumea ast' rea care mi le-a casionatu — erá nalta; — si speranti'a câ voiu deveni intr'o lume divina, unde amorulu va fi eternu si obieptele lui nu voru fi 'nsialatore. unde nu va plange sufletulu celu iubitoriu, unde nu va fi 'nsialatore dulcea amorésca, unde nu

va mintî surisulu si desmerdarea dragiloru junetie — me indieiá.

Traiam in cugetu, si lumea mea era mai larga ca lumea asta, si obieptele ocupatiunei mele pe langa tote ca eram redicatu peste lume — erau mai multe ca obieptele lumii; eu traiam intr'o lume ce cugetulu intrunitu cu fantasia o produce. Traiam in sfera unei cugetari nalte, ignorandu van'a fericire a lumii — traiam astufeliu ca monachulu, calugarulu credintiosu in fanatismulu unei credintie religioase mangaitore, ce numai acelei-a traesce, de la acea speretia acea ce pe alta cale nu o potu afla: multumirea.

Dar ei! amorulu lega cerinlu de pamentu, amorulu incrusca tote paturile naturii, tote ramurile si soiurile fapturilor un'a prin alta, amorulu le contine de nu se disolva, si amorulu lega pre omu chiar de Domnedieu; ca ci amorulu e instrumentulu principale cu care conduce Domnedieu omenimea catra scopulu seu finale — amorulu e pondulu, care tiene ecilibriulu omenimei; — si fugi din lume — dar de amoru nicairi pe pamentu, — trebuie se stai locului, se i bei paharulu pana 'nfundu — apoi se traesci seu se mori.

Dreptu a avutu poetulu: se cuprindu lumea dintr' unu punctu de vedere mai naltu — si numai atunci voiu sci cuprindechiamarea vietiei si maestatea tutoru raferintieloru nobili lumesci, dar poetulu si-a invetiatu masim'a dupa ce a golitu pocalulu amorului pana 'n fundu, si nu mai aveá de a face cu amorulu. Eu inse ah, m'am redicatu precurundu acolo, unde numai atunci te poti redica fara amoru, cand ti-ai gatatu rola cu amorulu in lume — si astufeliu fui silitu o Domne a continua era amorulu si acolo; dar unu amoru ah, asia precum Domnedieu a dîsu se fia amorulu. L'am vediatu in deplin'a sa decoratiune, chiamare si maestate, — si asia voiam, — ba nu voiam, ci cerea sufletulu de sine — ca asia se iubesca inca.

Zadarnica mi-fu nisuinti'a a ignorá amору — mi a fostu menitu a trebuitu se ajungu ce am ajunsu.

Cu catu era lumea mea mai nalta in care traiam, cu atat'a cunosceam si amorulu mai naltu, mai fericitoriu, si cu catu concedeam dintr' unu punctu de vedere mai naltu, cu atat'a sentiam mai tare lips'a unei inimi iubitoare, cu atatu me pofteam mai tare la pocalulu fericirii.

Atunci aparu Lisa naintea mea — o suvenire, suvenire! — atunci mi aparu Lisa, dulcea mea lumina, scumpa mea mangaiere — —

Lisa — — — Lisa mea — — — dulcea mea — — — Lisa

Oh Lisa, Lisa!

Era ca unu geniu blandu ce-i menitu se conduca unu sufletu pe cai salutarie la fericire, — era o aparintia in care se vede 'ntrupatu visulu amorosei cugetari — o idea 'ntrupata — ide'a mangaierii dupa suferintie era intrupatu unu angeru, ce ti-apare cu voce 'mberbatatore si tisterge lacramile dupa ce ai plansu de morte.

Sunt femei in lume, care si-porta totu sufletulu vederatu pe fatia; — tace si ti-spune totu-si totu ce are in sufletu, — ti-spune ca iubesc, ca-i buna, ca-i cu credintia — si e menita a fi angeru paditoriu pentru unu omu din lume. Astufeliu era Lisa!

Virtutea, buneti'a, amorulu si nobleti'a se oglinda in fati'a ei astufeliu ca lumin'a lunei in undele nocturne. Avea o fatia palida, ma se pareá ore cum eshauriata prin voluptatea cugetulu naltu — nescie ochi mari, cumva storsi de pasiunea 'necata, 'nfranata, si nescie budie palide, repede despicate, destulu de gimbite — — nu era frumsetia rara; dar era unu angeru ah, dulce ca fericirea, curata ca lumin'a.

Sentiam orece 'n sufletu ce mi sioptea necetatu: ea trebuie se te fericisca 'n vietia, ea te va conduce la limanu de multiamire, ea va fi fericirea seu perirea ta.

Oh dar credinti'a mea — ca me va conduce la fericire, — dupa lupta, dupa suferintia eu voiu ajunge la fericire — prin Lisa — prin odorat'a ei nobletia si amoru.

Necugetulu, desinteresulu-ti lasa fati'a 'nfloritore; — cugetulu profundu, cugetulu la o idea, la unu lucru continuu, fie acela fericitoriu seu de dorere — te vestediesce, te d'obora — si fati'a va deveni blanda si palida ca lumin'a lunii, si atragatore ca o putere nalta, ceresca. — Astufeliu era Lisa!

De demineti'a si pana sera ocupatiunea ei era un'a si acea-si: deprinderea in lupta cu pasiunile omenesci, va se dica: studiulu filosofiei adeverate — si esercearea virtutii prin rugatiuni pie si fapte morali. Ea era aprofundata in fanatismulu religiunii — acest'a o redica o naltia si o fericea pe ea. Fanatismulu acest'a intrunitu cu unu cugetu sublimu si eternu de magi'a altei vietii, apoi lupt'a cu sil'a prin care vedindu desfranarea si slabatiunea lumii trebuie se abdice de placerile ei, — — si lupt'a cu cerintiele, pretensiunile secsuali, cand tempulu le indrepatesce a pasi pretensive — aceste tote asterneau pe fati'a ei o lumina pia, molcomita si dulce; — apoi credinti'a mea ca ea departe de reuta-

tea lumei traesce unui visu santu : virtutii lui Domnedieu si póte unui sufletu nobilu — oh acést'a me 'ncantá.

Oh mi-aducu a minte — me preamblám prin gradina cu ea, — tota frundi'a se 'ncliná de bore ca la o imparátesa tota lumin'a ceriului se pareá câ se concentrédia in ochii ei si vorbesce, si ti-spune multe, dulci de amoru.

Vorbeám multe multe — între celelalte, de lume si de amoru.

V. R. Buticescu.

(Va urmá.)

Mariu racontéza Romaniloru fug'a sa.

(Dupa Verri.)

— Capet u. —

Nici o insciintiare nu desceptá in mine atát'a uimire si furore ca acea, câ prin decretulu senatului ca unu criminalistu blastematu, trebuieám se fiu condamnatu la morte, si prin urmare câ ori si cine potea se me aresteze. Inchisu in o cela intunecosa aseptám finea nedemua a vietiei mele gloriose. O virtute curata stralucece chiar' si in o sorte obscura, astfeliu in totu Minturnulu nu s'a aflu unu singuru omu care se cuteze a se face carneficele meu. Numai unu sclavu cimbricu si-oferi serviciulu, acést'a aducandu-si aminte catu sange cimbricu, am varsatu voi se si-resbune. In intunerecu vedui in cel'a mea fulgerandu ferulu lui, si ori catu de debilu si abatutu erám strigai: „anca, tu perfide, cutezi se vatemí pre Caiu Mariu?“ La audiulu asestoru cuvinte sclavulu fricosu si crudu aruncá ferulu si fugí tremurandu. Apoi a spusu cu o superstitiune barbara, câ in acelu momentu ochii mei straluceáu in intunerecu ca schintei, si vocea avea o dulcetia mirabila si d-diesca. Acesta minune enarata de catra unu sclavu idiotu avú o putere mai mare de câtu tóte triumfurile mele, câ-ci judecatoriulu se inspaimentá astfeliu, in catu temendu-se de resbuarea dieiloru, daca va vatemá pre unu omu ce li e placutu, me lasá in voi'a destinului meu.

Fui dusu in o naie carca me duse la loculu ce mi s'a destinatu. Intr'aceea cetatienii adunati pre tiermure cereau iertare de la D-diei pentrucâ, constrinsi de o necesitate cruda de a nu da ospitalitate unui ospe atatu de periculosu, me alungara. Am indreptatu naiea spre Libia, dar' sortea tirana me inpinse pre neaseptate in Sicilia. Urmele mele fura recunoscute si de nou me persecutara. Me imbarcai éra-si si ventulu me straportá in Cartaginea. Acelu locu trebuieá se resune de fain'a gloriei si nenorocirii mele

inse primulu cuventu ce lu-audí fu alu pretorelui Sestiliu care mi-refusá ospitalitatea. Inpinse de nenorociri continue, alungatu din ori ce mare tempestuosa: am statu mutu privindu ca o glinda a sortiei, ruinele Cartaginei apuse. Eu de asupra acelor ruine erám unu esemplu a necostantiei ei. Aceea cetate, inainte de noi regina, acum zace ca unu scheletru; Mariu siedeá pre pietrile ei despretiuitu, tristu si vendutu. Nu-mi ajungeau cuvintele ca se spunu ideile vaste si teribili ce mi-incrucisiau mintea; cu tote acestea o tacere grea apesá buzele mele. Porní de alungulu desierturiloru ardiatorie abiá resuflandu, si eca pre neaseptate intelnescu pre fiulu meu. Elu cu ceva mai inainte fu retienutu prin amagire de regele Numidiei, acum fugise si umblá dupa mine. Si pentru fiere (animale) o bunavointia naturala e dulce. Elu vedea pre, acelu parinte — pana acumu stralucitu si plinu de merite, seracu ratecindu fara patria, fara lauda, fara primire, fara mormentu. Lui nu-i remane decatu trist'a ereditate a nenorociloru mele, si ur'a tiraniloru conscrisi (senatului). Cugetámu in totu minutulu câ vomu fi ajunsí de persecutori si asia vomu fi martori unei morti rusinose. Dar' o veste nesperata vení se me console. Rom'a neconstanta me compatimeá si o doreá de nefericirile mele. Ea m'a provocatu a cercá noi periculi gloriosi. ~~Eu~~ pururea postitoriu de aceste me lasai invinsu de ademanirile nesperate a le sortii. Ajungundu in Italia, nu ospeti, ci resbunatori; asia catu adunandu in pripa o oste me apropiái de aceste ziduri si le curatí de urita vostra ingratitudine.

J. C. D.

SUVENIRI DE CALETORIA.

II.

(Continuarea caletoriei, — momintele prime, — regiune frumósa, — statiunea cea d'antáia, — mai departe, — St. Poelten, — „ah“ — Melk, — Ens, — Linz, — Salzburg, — visitarea, — cu o familia bavaresa, — in câtu tempu sê ne insorámu, — intunerecu, — foculu pastorescu, — München.)

Ca sê poti vedé tóte raritátile si frumsetile Vienei, se recere unu tempu mai indelungatu, — éra eu de asta-data napotendu dispune de unu atare tempu, in alta dî demanétia mi-continuai caletoria pe drumulu de feru de la apusu.

Cea mai mare parte a caletoriloru érá provediuta cu bilete catra Paris, inse multi avea u a se ceborí la óre-care statiune pe cale in Germania. Eu si sotiulu meu otariramu a stá la München.

In decursu de câte-va minute ne facuramu cunoscuti cu ómenii cu cari sórtea — si voi'a conductorului — ne aduse intr' unu cupeu. Momintele prime inse erau pré monotone. Unii dintre ei ceteau diuarie, altii atare carte de caletoria — ceea ce dintre caletori vediui mai la ffa-care, — langa mine doi boemi studiau cu multa atentiune o gramatica — rusésca. In cu-

trece totu intre munti acoperiti cu padure, in verfulu muntiloru ochii nostri diarescu câte unu castelu pitorescu, unu satu simplu tieranescu séu ruine interesante, despre cari poporulu din satele vecine de buna séma pastré dia legende multe. Acusi panoram'a ni se inschimba si o vale frumósa verde se intinde inaintea nóstra, in midiloculu vanei sierpuesce unu riu cristalinu ;

Gustavu Doré.

peu eram optu inisi, dar de aceea vorbiamu vr'o patru-spre-diece limbi. Ne fiindu cu noi femei, incepuramu a fumá.

Intr' aceste trasur'a sborá ca ventulu, si fiindu câ erá trasura repede, nu statea la ffa-care statiune, ci numai la a patr'a séu a cincea, dar si acolo numai putfnu. Regiunea de amen-dóue laturile, si deosebitu in drépt'a — pe unde curge Dunarea — e fórté incantatóre. Drumulu

de ambe partile ni suride o campia roditóre, holdele sunt secerate si crucile stau frumosu acatiate pe pari, ca sê nu atinga pamentulu. E frumosu a privi pe aice campurile, nicairi neci o urma de pamentu nu remane necultivata.

Statiunea cea d'antâia la care steteramu, erá Neulengbach, unu orasiu frumosielu in cós-tea muntelui, de a-supra caruia jace pomposulu casteiu a principelui Lichtenstein, de unde este

o privire foarte pitorească a supra regiunii întregi.'

Dar n'avem timp să ne delectăm la privirea acestui loc frumos, căci trasura pleacă mai departe și noi nu mai vedem castelul pitoresc. Dispar. Din norocire înse drumul ne conduce prin locurile cele mai frumoase. Trasura acasă se urcă cu noi în vârful muntelui, acasă ne coboară la vale, apoi trecem prin tuneluri unde nu vedem nimic, decât numai focul sugărilor noastre, nu peste multă vreme ni se înfată o priveliște frumoasă, respirăm aer mai curat, animă noastră scote un „ah,” și ochii noștri strălucesc de plăcere spirituală.

Sosim la St. Poelten. Un orașel acesta, frumos, cu 4500 de locuitori, aici e reședința episcopala, multe edificii de ale statului. În biserică cea mare nouă sunt frescuri de Daniil Gran. De aici poți călători la Mariazell.

Trasura pornesc era și ne duce totu prin locuri frumoase, prin regiuni incantătoare, eram trecem prin tuneluri, ne urcăm la munte, ne coborim la vale; dar era de odată ni se ivesc o priveliște farmecătoare, cea mai frumoasă dintre toate câte vedeam pan' acuma. La capătul unui munte, pe un picior de stâncă se estinde un castel grandios, în mijlocul diarim o biserică pompoasă. Cu cât ne apropiăm mai tare, cu atât a castelului apare mai marețiu, cu atât a ne rapese mai mult. Pozițiunea acestui castel e una dintre cele mai frumoase ce pot exista pe lume. Din departare de toate laturile e încungiuțat de munte, în mijloc se estinde o vale frumoasă cu mai multe sate. De o parte a castelului trece drumul de feră, de cealaltă parte chiar la picioare curge Dunarea betrană.

Si acest edificiu grandios nu e castel, ci — manastire. Se numește Melk sau Molk și e alu Benedictinilor, s'a edificat de la anul 1702 până la 1736. De demult în locul acestă stătea o cetățiuă a maregraților de Babenberg, dintre cari unii sunt înmormențati în biserică d'aice. Manastirea fu atacată mai de multe ori. Inca și acuma are două bastioane cu instrumente de bataie remase de la Napoleon. Se dăce, că orgonă din biserică e foarte renumită. În manastire se afla o bibliotecă foarte pretioasă, care conține vr'o 30,000 de tomuri și multe manuscrise pre interesante.

Parasim și acestu loc, acestu paradis pământesc — precum se exprimă unul dintre călători — și plecăm mai de parte către Linz.

Trecând Ensul, pe la o oră după mediadi sosim la Linz. E un oraș frumos, jace

pe tîrmurea Dunării, peste care conduce o punte de lemn. Linz — precum se știe — e capitală Austriei de sus, are 28,600 de locuitori, dar e un oraș foarte liniștit. Piața de frunte e foarte frumoasă, în mijlocul acesteia stă statuă santei trinități, arhicat de imperatoru Carol VI. Fortăreța e vestită despre ceea că imperatoru Leopoldu I, cându turcii în 1683 atacă Viena avu reședința sa aici. Linz are și muzeu, biserici frumoase și mai multe locuri de petrecere.

După puțină pauză plecăm mai departe. După mediadi pe la 5 ore ajunserăm la Salzburg, orașul cel de pe urmal din Austria. Aici bavarezii ni vizitara pacheturile, că ore nu ducem în Bavaria ceva marfă oprită. Asta vizitare înse e mai mult o formalitate, căci numai cătu descuie ladă, apoi era o incuie, asigurându-lu, că n'avem în ladă nimic opritu.

De aci încolo bancnotele austriece nu se mai primesc, de aceea toți călătorii schimbăramu la casa bani. Aici schimbă și vagonele.

Noi din intemplantă ajunserăm într' un cupé, unde era o familie bavareză. Mamă, tată și fiică loră de 15-ani. Era o familie de totu pretenoasă. Tată începă a politisă cu noi și vorbea cu multă compatimire despre sorțea tristă a imperatorului Maximilian. Mamă și domnișoră — o blondină cu ochi venedici — începă a ni vorbi despre tiera loră cea frumoasă și deosebi domnișoră ni descrie cu multă gust artistic orașelul în care locuiesc, ni spușe cum e casa loră, ce grădina frumoasă au, ce flori i placu dinsei mai tare; ni-a mai povestit că încă ea n'a fostu la bală, dar mamă i-a promis, că în erna venitore o va duce, și că abiă ascăpta erna, — ni-a mai vorbitu încă multe, — ni-a chiamat că sê mergem în satul loră, sê stămu acolo o dă, și după ce i-amu respuns cu multă parere de reu, că nu potem, ni-a dat de suvenir nesce flori albe de pe muntii Bavariei, aceste flori — precum ni spușe — înflorescu doi ani. „Până atunci se ve înșorati!” ni dăse ea cu suris pe budie.

Eră întunecă cându familiă noastră se coboră la o stațiune și ne despartăram cu acelu cugetu, că deca toate fetele din Bavaria sunt atâtu de placute, atunci sunt fericiți junii bavari.

În întunecimea nopții nu mai vedeăm nimic, numai aici colo se vedeă câte un foc pitoresc în vârful muntelui.

Pe la 10 ore sêra ne oprirăm la o stațiune. Conductorul strigă: München. Ne coborirăm.

Iosifu Vulcau.

GINEVRA AMIERI.

Novela italiana de Teresa Pulschy.

(Finea.)

Dupa unu tempu scurtu éراسi se ridicà si reafia drumulu catra casa parintésea; acolo deja totulu este invalidu in intunerecu; bate si lamentédia: „Nu voieste niminea se me asculte?“ Betranulu servitoriu apare cu o lumina la feréstra, o deschide si-si scóte capulu cu circumspéctia, câ-ci se teme se nu fie vr'unu amalatu pestilentiosu, care cere ajutoru. Atunci ochiulu lui se loveste de alb'a aparentia a Ginevrei. Lampa i pica din man'a. „Ce este,“ aude fiic'a, întrebându cu voce slaba pe tatalu seu. Servitorulu inse inchide feréstra. Ginevra se prinde de cornice, simte câ-i cade niste picaturi reci pe frunte, priveste in susu si vede pe servitorulu plecatu din feréstra catulu de susu, unde de o colona este ziduitu vasulu cu apa sfintita, l'aude gangaindu: „Vadi in pace anima benedetta.“*) Atunci o preocupa unu sentimentu straniu. Respinsa de toti ai sei, libera de catusile acestui pamentu, i-vine ca si candu aru puté sburá, aru puté alergá la Antonio, caldur'a friguriloru i-rumeneste fati'a, perulu eliberatu o inundédia; ea merge, nu, ea sbóra pe langa catedrala, prin strad'a S. Lorenzo la cas'a lui Rondineli, acolo strigá in fioratoru: „Antonio“ cadiendu pe pragu. Junele barbatu siedé inca in camer'a sa; aude eschiamarea, grabeste in josu si stringe in bratiile sale pre lesinata; o duce la mama sa in camer'a de dormitu. Mona Maria aude sgomotu, si grabeste inainte cu o lampa. Amalat'a se pune in patu si este curata. Dara convulsionea éراسi o apuca, intiepenirea mortii nu se departédia; servitórele si-sioptescu câ tóte sunt inzadaru, sperantiele Mona Mariei se pierdu, dara nu si accele a ce lui Antonio; elu sperédia ca amantu, si ca medicu se increde in poterile naturei. „Ea nu este mórtá,“ asia consolédia elu pe muma sa. Intra ce'a auror'a apare; diua trece, nóptea inca trece, si inca totu nu se vede nici unu semnu de viétia in Ginevra. Maria nu se departédia de langa dius'a, Antonio asculta in nóptea linistita si fara sgomotu; intracea resare lun'a si budiele Ginevrei palpitédia, pulsulu bate — o respirare, anima bate, simtirea revine — „a ta pana in eternu,“ murmurà ea cu ochii inchisi.

Trei dile si Ginevra éراسi viedia, desí palida si debola; dara ea viedia, ea este fericita ca si in copilaria sa; maternel'a amica i-este de o parte, pe care o priveste cu ochiu umedu. „Inca nu au venitu?“ intréba Ginevra desteptandu-se

din somnu. Si in momentulu acel'a Fra Angelo deschide usi'a, Maria i-face semnu si se departédia; elu remane singuru cu jun'a femeia. Cu pietate si-incrutisédia manile: „Fii benedicta reinviato! Grati'a Domnului se fia benedicta!“ Ginevr'a se ridicà in susu si dice cu liniste: „Da parintele meu, reinviata prin grati'a Domnului la o noua viétia, eliberata de tote legaturile. Francisco nu mi-au deschisu, cas'a parintésea remase inchisa, pentru a dou'a óra eram data in manile mortii, déca Prea potintele nu m'aru fi salvatu prin bratiulu amatului; la elu m'au condusu insu-si Dumnedieu; ce au impreunatu Dumnedieu aceea omulu se nu desparta.“ „Unu miracolu s'au intemplatu,“ redíse Fra Angelo „inse alu interpretá (deslegá) acést'a este permisu numai mitropolitulu; róga-te si sperédia, fiic'a mea, ca Domnulu sê-lu luminedie.“

XI.

In cas'a lui Agolanti se facuse o mare transformare. Dupa inmormentarea junei femei, Asunta fu departata la tiera, cas'a inchisa, giuvaerele si ornamentele fura donate bisericeii, si tóte acele ce fusesera a le Ginevrei impartite intre seraci. Agolanti si-ordinase ocupatiunile si se duse la St. Marco spre a fi primitu ca novitiu, ca asia dupa implinirea tempului de tentatiune se fia primitu in ordinu St. Dominicu. Mona Maria audíse de aceste si se nisuiá a rescumperá tóte acele ce fusera ale favoritei sale, si dupace in scurtu tempu se reinsanatosiá o imbracà intr' unu vestmentu serbatorescu, si o conduse la altarulu celu mare alu catedralci. Erá in duminec'a pastiloru; metropolitulu in persóna serveá la vecernia. Desí din fric'a pestilenticiei nu concursese o multime mare de ómeni, dara totu-si erau adunati mai multi credintiosi devoti, decatu cum fu casu in septamanile trecute. Psalmulu: „In exitu Israel,“**) resumase si metropolitulu dise: „Auditam facite vocem laudis Dei;“**) o voce femeiasca chiara respunse: „Qui posuit animam meam ad vitam“***) cu astfeliu de precisiune, incatu fórte multi ochi parasira cartile de rugatiune, spre a privi la inalt'a figura femeiasca ce erá in apropierea altarului. Atuncia unu omu betranu esí repede dintru'nu scaunu de rugatiune cu eschiamatiunea: „Ginevra fiic'a mea!“ unu novitiu palidu i-urmà pasiloru lui, si prinse pe betranulu tremuratoru in bratiile sale, ficsandu totu de gda-

*) La esirea lui Israilu.

**) Laudati pre Domnulu.

***) Care a reinsufletitu anim'a mea.

*) Mergi in pace sufflete binecuvéntatu.

l'a cuprinsu de surprisà pe aceea femeia frumòsa; Ginevra inghienunchià inaintea tatalui seu imbratisiandu-i manile. Ca fulgerulu de repede se respandì faim'a cà: Ginevr'a ce au fostu mórta au inviatu. Comotiunea crescù atatu de tare, incatu servitiulu dumnedieiescu fu intreruptu; mitropolitulu se uità uimitu la sgomotnlu acest'a. Unu calugaru se apropia a-i murmurà cate-va vorbe. Ginevra se aridica si vorbì cu fortia: „Judeca, sublime printiu alu bisericei. Eu amu remasu loiala acestui barbatu, Francesco Agolanti, cu care amu fostu cununata, loiala pana la mormentu; dupa ce poterea dumnedieiasca me desteptà din trensùlu, me reintorsei la elu; insa mórtea sta intre mine si intre elu, infioratu fugì elu de la mine. Negresitu câ asiu fi cadiutu in man'a mortii daca nu m'aru fi rapitu dintr' ins'a man'a amantelui meu Antonio Rondineli; nu sunt eu acum'a a lui prin grati'a Domnului?“ In tacere astepta multimea se audia sentinti'a mitropolitului. Elu se întorse catra Agolanti intrebandu-lu: „Spune ea adevèrulu, si adevèrulu curatu?“ „Este asia dupa cum au disu ea,“ afirma Francesco. Atunci mitropolitulu dise cu o voce solenela: „Aceea ce mórtea au despartitu, este desfintiatu pentru pamentulu acest'a.“ O eschianatiune de bucuria urmà acestoru cuvinte; puternicile tonuri ale organeloru intrecadiura si multimea acompanià, bucurandu-se, pe Ginevra pana la cas'a lui Rondineli.

Astadi inca dupa cinci secole, vietuieste in souvenirile poporului din Florenti'a Ginevra Amieri, care sculandu-se din mormentu, in dar-nu se rugà la sotiuulu si la tatalu seu de unu asilu si numai amantulu ei o au bineventat'o; famili'a ei se stinse dejà de unu secolu, dara numele ei remane neuitatu in cetatea sa natale.

Ieronimu G. Baritiu.

Femeile in evulu anticu.

(Urmare)

Intre femeile izraelitene s'a destinsu *Mirjam* sor'a lui Moise. Acésta femeie nobile si religiòsa vedindu tractarea brutale a egipteniloru cu consortii ei, a nutritu o ura nespusa contra loro. Candu fratele seu Moise, a pasitu ca eliberatoriulu izraeliteniloru si i-a provocatu se paresésca Egiptulu, Mirjam a fostu propagand'a cea mai fanatică. Umblá descultia, cu perulu despletitu din satu in satu provocandu pre izraelitenu: „câ a sositu timpulu se scuture jugulu lui Faraonu! Jehov'a nu voesce perirea unui poporu alesu, ei ca se treésca si se guverneze preste tóta lumea!“ Si tonulu unei femei a scor-

nitu simtiulu libertatii si in celu mai tempitu de sclavia. Asie lu-ajutà Mirjam pe Moise in sant'a misiune. — Candu s'a mutat Izraelitenii din Egiptu a fostu condocatóre la o espeditiune, si ca atare, la Marea rosia candu Faraonu a voitu se-i re'ntórea s'a luptatu cu Sabi'a in mana pentru eliberare. In lupt'a acésta a capatatu o taiatura, care apoi nu peste multu i-a causatu mórtea. Au immortalat'o in desierturile Arabiei. Suvenirea i-a pastrat'o multu Izraelitenii — Ratecindu prin desierturi i-canta faptele eroice ca melodiós'a cetera.

Mai tardiu pala 881 a. Chr. ne intihinu in istori'a Judeei cu *Athalja* fét'a lui Ahabu si Izebelu, o femeie cruda, condusa de patimi uriciòsa. Dupa mórtea lui Jehú, ca se incépa la guvernare a ucisu pre toti cari i stáu in cale, inca si pe nepotii sei. Acésta a fostu in epoch'a. candu Izraelitenii s'au fostu intorsu de la crederea unui Domnedieu.

Prin fapte glorióse s'a destinsu in orientu *Tomyris* regin'a din Messegeta. O femeie cu cualificari rari in guvernare si in batalie. Umblá in vestminte barbatesci, si aveá o portare morala. Imperiulu ei coprindea in sine mai totu orientulu. — Pe timpulu acesta s'a ivitu famosulu Cyrosu, care a voitu a cuceri tóta lumea si a fundá unu imperiu nemarginitu. In scopulu acesta l'a inpedecatu brav'a regina Tomyris, care s'a luptatu eroice pentru independinti'a imperiului ei. In lupt'a de la fluviulu Jaxartes Cyrosu a picatu in manile reginei orientului la 528 a. Chr. — Tomyris ea insa-si i-a taiatu capulu cu Sabi'a si l'a bagatu intr' unu vasu cu sange. dicandu-i: „Satura-te de sange, câ-ci in tóta viéti'a ta sange ai pofitu — si multu sange nevinovatu ai versatu.“ Apoi vasulu l'a svirlitu in Jaxartes, se-i duca capulu a casa in tiér'a lui. — Si asia o femeie a zdrobitu tirani'a, ce amenintiá tóta lumea de atunci.

In istori'a Grecilor aflamu unu esemplu raru a amorului in *Timandr'a*, o féta tinera. frumòsa si sublima ca idealulu mitologicu grecescu. Pe langa frumseti'a esterióra, posiede tóte virtutile umane si stoice a filosofilor contempurani. A fostu amorés'a ducelui Alcibiades aseminea frumosu si admiratu de lumea de atunci. Despre acestu Alcibiades dice istori'a: „in elu a aratatu natur'a, ca ce póte ea efeptu.“ — Sórtea i-a adusu la olalta inca in copilaria, si numai la mormintu i-a despartitu. Timandra ca umbr'a ceá fidela l'a urmaritu pe Alcibiades in tóte bataliele si espeditiunile lui.

(Va urmá.)

GUSTAVU DORÉ.

(Cu ilustrațiune pe pagin'a 381.)

Adeseori se face amintire prin jurnalistic'a europeană despre lucrările escelinte ale acestui artistu genialu. Dreptu aceea neci unu momentu nu ne indoimu, că stimatul nostru publicu cetitoriu va primí cu placere comunicarea portretului din nrulu de adi, ce reprezenta pre acestu artistu escelinte.

Gustavu Doré e celu mai genialu pictoru ilustratoriu alu Franciei, s'a nascutu in 6 januaru 1833 in Strassburg, unde tata-seu erá ingineriulu departementului. In etatea copilăriei, in fragedele sale teneretie a tradatu talentulu seu celu estraordinariu pentru pictura, — din etatea sa de cinci ani pana in diu'a de adi cea mai placuta ocupatiune a sa a fostu desemnuu si pictur'a. La anulu 1847 a mersu cu tata-seu la Paris, unde si-află viitoriulu seu celu stralucitu. — Doré dara in etate de 15 ani a aflatu terenulu deschisu pentru de a-si desvoltá poterile sale spirituale.

Tata-seu se superà pe densulu pentrucâ si-a intreruptu studiele, câ-ci voiá ca fiulu seu sê fia ingineriu, — cu tóte câ tenerulu artistu numai de câtu află unu editoriu, carele se oferí a solvi fôrte bine picturile lui.

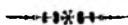
Editoriulu cunoscandu bine talentulu frumosu alu junelui artistu, numai de câtu i-oferi o subsistintia de 5000 de franci la anu, in urmarea acést'a chiaru si in contra vointiei parintiloru sei, s'a detiermuritu pentru carier'a sa naturala si pe langa perfectiunarea sa in art'a picturei, a facutu ilustrațiuni bine succese la o fôia din Paris. Nu multu dupa acést'a si parintii lui recunoscaru, câ fiulu loru nu ar poté fi de folosu pe alta cariera si se multamira vediendu cumu inaintédia elu pe carier'a sa.

Lucrarile variate ale acestui pictoru genialu suntu caracteristice intru imitarea naturei si tradésa unu studiu fôrte adencu. Elu a lucratu cu celu mai stralucitu succesu tablouri maiestóse de bataia, portrete bine-nimerite, caricature de tote genurile. Numerulu acestoru lucrari s'a urcatu pana la 44,000.

Tóte aceste lucrari suntu lucrate cu aceeași genialitate, in tóte e genialu, neimitabilu, chiaru si elu pe sine nu se imitésa, ci in tote lucrarile sale de pictura e originalu.

Fôrte escelinte suntu ilustrațiunile sale facute la opurile clasice, asié a ilustratu pre Don Quixotte a lui Cervantes, Divina Comedia a lui Dante, si scriptur'a sacra, cr' mai de curendu s'a apucatu de ilustrarea mare-lui poetu Schakespeare.

Apoi afara de aceste fôrte renumite suntu ilustrațiunile de diferite nature, ce au aparutu si necontenitu aparu prin foi si in editiuni separate.

CONVERSARE CU CETITÓRELE.

— Paris 13 augustu. —

(Conversare de la Paris. — Ce e nou? — Mod'a parisiána. — Cum s'a facutu Dumas friseu. — Espusetiunea Romaniei. — Bufotulu Romaniei. — O inmormentare. — Padurea de la Boulogne. — Prandiulu. — O anecdota. — Campulu eliseiloru. — Versailles.)

Conversare de la Paris? Din o departare atâtu de grandiósa? De ce nu? Au Pest'a nu e asidere de parte de dvóstra? Poi celu putínu prin conversarea

asta aretu aceea, câ eu si d'aice cugetu la frumósele mele cetitóre.

E bine sê conversâmu dara. Poftimu a me intrebá ce e nou? Oh! eu sciú pré bine, câ dvóstre me veti intrebá mai anfâiu despre mod'a d'aice. E bine! Me cercu a respunde. Inse iute. Pe scurtu. N'avemu tempu a stá multu la unu obiectu. Depechez vous mesdames! Damele d'aice nu pré póta crinolinu, séu déca au, apoi acela e de totu micu. Eca noutatea cea mai principala. Mod'a asta pentru cele ce au talia frumósa e pré avántagiosa. Li siede fôrte bine. Tóte damele mai de frunte si-facu vestminte din panura indiana. Si asta nu demultu. Numai de atunci de candu imperatés'a Eugenia, regin'a Belgiei, princes'a Maria din Rusia, regin'a si princes'a din Rusia, si regin'a de Würtembergu au onoratu cu visit'a loru salónele espusetiunii indiane. Atunce adeca imperatés'a si-a cumperatu câte-va vestminte de foulard. De atunce apoi tóta lumea se imbuldiesce pe acolo, si indianii au bunu profitu. Regin'a Portugaliei asídere si-a alesu stofa pentru siette-spre-diece (!) vestminte si aceste voru fi cele mai splendide ce potu esiste pe lume. — Perulu se pieptena, ca pe la noi. Va sê díca si aice este lipsa de multu peru falsu. Inse colórea perului mai in fia-care diua se stramuta. Acusi e la moda perului negru, acusi rosíu, blondinu, albu si ddieu mai scíe ce colóre. Acuma e in moda chiar perulu rosíu-galbenu. Damele cari'n'au peru de colórea prescrisa, lu-coloréza.

Despre colorire mi-aducu a minte de o intemplare curiósa ce circuléza prin foile d'aice. Renumitulu romantieru Dumas betranulu capetá dílele trecute o epistola de la o domnișóra din St. Germain. In acea scrisóre damicel'a respektiva i multiamesce pentru colórea tramisa, o lauda câ e pré buna, totodata se róga sê-i tramita peru, câ-ci fét'a de chilía a furatu dóue bucle. — Epistol'a de buna séma a fostu adresata la cutare friseur cu numele Dumas, si numai din gresiéla a ratecitu la romantieriulu Dumas. Publiculu de aice inse ride multu de aceea cum s'a facutu Dumas — friseur.

Vorbindu de unu romantieru, nu potu trece cu vederea sê nu v'amintescu de nenorocirea unui poetu de teatru. Acesta e Sardou. Piesele lui suntu cunoscute si pe la noi. I-a moritu muierea si inmormentarea s'a intemplatu alalta eri in satulu Marly, cam departisioru de Paris. La cortegeulu funebralu au luat parte multe celebritâti europene.

Si ca sê remanemu totu la celebritâti europene, aidamu in espusetiunea universală. Colosalulu edificiu e facutu in forma de cercu, in midilocu o gradina cu fantani saritóre. Din afara la fia-care despartimentu fálfaie stégylu natiunei respektive. Sê intrâmu pe „porte Rapp.“ Eca suntemu la despartimentulu pré interesantu pentru noi. De asupra intre stéguri tricolore se vede inscriptiunea: „Roumanie.“ Sê intrâmu! La intrare ne cuprinde o temere. Ne aducemu a minte câte si câte batjocure au scrisu foile unguresci si jidovesci din Pest'a si Vien'a despre espusetiunea Romaniei. Dar cu bucuría ne convingemu, câ tóte acele au fostu scorniture reutacióse. Espusetiunea Romaniei póte emulá cu ale celoralalte tieri ca dins'a. E multu mai frumósa decâtu a Ungariei, unde nu vedi altu ce-va decati vinu si éra vinu. Costumele romanesci deosebitu atrasera atentiunea lunei civilizate, si capetara mai multe medaile de auru.

Trecemu prin espusetiunea Tunisului, a Turciei, Italiei, a statelor papale scl. si sosimu la pórt'a afri-

cana. Suntemu la bufeturi. Fia-care natiune are bufetulu seu. Eca colo tricolorulu romanu. Sê intrâmu! O romanca de la Bucuresci in costumu tieranescu ne prevede cu dulceturi.

Dar acusi voru fi 6 ore. Tempulu prandiului. Sê ni luâmu o trasura si sê esîmu pan' atunce la padurea de la Boulogne. Eca tóta elaganti'a e aci. Mîi si mîi de carete vinu, in cari vedemu damele cu toaletele cele mai pompôse. Noi inse le lasâmu in pace. Luâmu alta trasura si ne oprimu la gradin'a Tuillieriloru. E lume multa. Ne preamlâmu unu patrariu de ora. Vedemu si zuavi. Din intemplantu diarimu pe ministrulu Rouher. Apoi pentru variatiune ne urcâmu intr' unu omnibus, trecemu prin strad'a Rivoli, vedemu din departe beseric'a Notre Dame, palatiulu invalidiloru, apoi sosimu la bulevardulu italianu si mai in josu inaintea operei comice, ne coborimu si prandîmu.

La Paris se manca numai de d'oue ori. Pe la 11 ore e dejunulu, intre 5—7 prandiulu. Despre dejunulu si prandiulu de aice cauta sê ve spunu o anecdota, ce a esîtu in tôte foile parisiane.

Unu caletoriu sosî dîlele trecute la 7 ore s'er'a la Paris, si trase la unu otelu.

— Garçon, — dîse elu catra servitoriu — câtu consta dejunulu in otelulu acest'a?

— Patru franci.

— Si prandiulu?

— Siete franci.

— Ada-mi dar — de j u n u.

Dupa cina cauta sê mergemu la teatru. Inse in care? Sunt vro 30. Aidamu in opera. Candu esîmu de acolo, sunt 11 ore, si numai d'oue acte s'au finitu. Pe semne pies'a o sê tiena pana la o ora.

Pe strade umbla inca d'ora mai multi omeni decâtu diu'a. Boltele sunt iluminate pomposu. Cafanelele stralucescu de o splendore feerica. Noi ne ducemu in campulu eliseiloru si ne delectâmu in cantecele ce se audu din café chantants si pe la o ora rentornâmu. Inse pe strade e totu asié mare undulare de omeni.

In alta dî facemu o excursiune la Versailles si dupa ce veduramu parculu si gradin'a de acolo, potemu dîce cu totu dreptulu, câ amu fostu in — raiulu pa-mentescu.

Iobîșu Vulcanu.

Societatea „Transilvani'a“

O. cetitori ai diuariului nostru li este cunoscutu, câ in Roman'a libera s'a infintiatu sub presiedinti'a pre stimatului barbatu dlu A. Papiu Ilarianu, o societate cu numele „Transilvani'a“, pentru ajutoriulu studintiloru romani din Transilvani'a si partile ei. Statutele acestei societati salutarie s'au publicatu dejâ mai in tôte diuarele romane; angustimea coloneloru foiei nostre si conglomerarea materialului nu ni érta se reproducemu si noi intregule statute ale acestei societati binefacatorie; acele constau din 40 §§-i, cari — in estirasu — au intielesulu urmatcriu: Societatea porta numele „Transilvani'a“ (§. 1.) — Scopulu societati este stringerea legaminteloru de fratia intre junimea studioasa din tôte partile Romaniei. (2.) — De beneficiile acestei societati se voru bucurâ numai tenerii de la Academie si Universitati. (3.) — Tenerii, cari voru studiâ cu ajutoriulu ei au a servi r o m a n i s m u l u, in partea locului. (4.) — Presiedintele va aduce la cunoscintia publica epoc'a, candu societatea va fi in stare se

ajute, din venitulul fondului ei. (5.) — Membru ord. ai acestei societati pôte fi totu Romanulu, era strainii nu-mai membrii onorariu potu fi. (6.) — Ori cine va voi se fia membru, n'are decâtu a cere inscrierea sa in registruulu societati, platindu inante celu putinu o rata lunara. (7.) — Fie-care membru odata inscriesu, este membrulu societati pe unu anu. (8.) — Care n'ar indeplinî obligatiunile sale prevediute prin statute, nici dupa a treia somatiune, se privesce, ca unulu ce nu voiesce se faca parte din societate. (9.) — Presiedintele se alege de adunare din sinulu societati. Elu este totu odata pres. adunarei si alu comitetului. Adunarea pôte numi membri, presiedinti si v. presiedinti de onore (10. 11.)

Fondulu societati. Fie-care membru are a respunde societati celu pucinu 12 sfanti pe anu, in rate lunarie, séu si pre anulu intregu inante. (12.) — Membru on. are se respunda la primirea decretului odata pentru totu déun'a 2. galb. v. pres. de onore 4. galbeni. (13.) — Membrii ord. la primirea decreteloru respundu inante o tacsă de 2 sfanti. (14.) — Societatea se va incercâ a-si mari fondulu prin tôte mediele cele mai potrivite cu natur'a si scopulu ei. (15.) — Societatea primesce cu recunoscintia daruri, subventiuni, donatiuni etc. (16.)

Adunarea societati. Societatea are in fie-care trei luni o sesiune; séu dupa cerintie si mai multe sesiuni extraordinarie. (17.) — Adunarea se convoca la resiedinti'a comitetului in Bucuresci. (18.) — Membrii adunarei sunt: a) membrii comitetului, b) acei dni membri, cari au luat initiativ'a la intemeierea societati, c) acei dni membri, cari pe langa sum'a de 12 sf. la anu, voru raspunde societati odata pentru totu déun'a 12 galbeni; in fine acei, cari in cursu de cinci ani au indeplinitu regulatu tôte obligatiunile de membri ai societati. (19.) — Presiedintele deschide adunarea prin o dare de séma, in numele comitetului, despre starea societati. (20.) — Decisiunile adunarei se facu prin majoritate relativa de voturi. (21.) — Membrii absinti se considera ca convoiti cu decisiunile adunarii. (22.) — Membrii comitetului ieu cuventulu, dar' nu voteza in afacerile, in cari suntu detori cu raspundere. (23.) — Procesele verbali ale adunarii se redigu sub priveghiarea presiedintelui de trei séu mai multi secretari alesi din sinulu adunarei dintre membrii, cari nu facu parte din comitetu. (24.) — Atributiunile adunarei sunt: a) alege unu comitetu prin votu secretu; b) esaminéza socotele in fie-care trimestru; c) alege comisiuni necesarie; d) voteza bugetulu; e) modificatiuni in statute nu pôte face, decatu numai fiindu presinti doue treimi din numerulu totale alu adunarei, si numai cu majoritate de doue treimi a celoru presinti. Asemine propuneri trebue a fi suscrise de 5 membri presinti ai adunarei; f) face decisiuni asupra veri caroru medie, prin cari se pote ajunge mai usioru scopulu societati. (25.) — Adunarea gasindu de trebuintia a convocâ vr'o data pre toti membrii societati fara deosebire, va decide acésta prin majoritate de doue treimi d'in numerulu totalu alu membriloru adunarei. In asta sesiune a adunarei se va votâ de mai inainte si regulamentulu dupa care au se fia conduse desbaterile acelei adunari generale si extraordinare. Totu adunarea societati va fixâ de mai nainte si obiectele asupra caroru va avé a fi consultata acea adunare generale. (26.)

Comitetulu Societati. Comitetulu se compune d'in 15 membri: Unu presiedinte; doui vice-presiedinti;

unu primu si unu alu doile secretariu; unu casieriu; si alti noue membri. (27.) — Membrii comitetului se aleagu de adunarea societatii pre unu anu. Ei potu fi realesi. (28.) — Cerendu trebuinti'a, comitetulu pôte se numesca sub-casieri, contabili si sub-secretari. (29.) — Presiedintele convoca comitetulu celu pucinu odata pre luna la d'antâiu. (30.) — Decisiunile se facu prin majoritate de voturi. (31.) — In lips'a Presiedintelui, atributiunile lui le indeplinesce unulu d'in vice-presiedinti delegatu de presiedinte. (32.) — Comitetulu represinte societatea in afara; ingrijesce de averea societatii si de observarea statutelor, si esecuta decisiunile adunarii. (33.) — Tôte hartiile in numele societatii si alu comitetului au se fie subscrise de presiedinte si unu secretaru. (34.) — Comitetulu va depune in finele fia-carui trimestru banii incasati, la unu locu siguru, ca se fructifice. La casu candu in decursulu unui trimestru banii incasati ar ajunge la suma de 30 galbeni, comitetulu e obligatu a-i depune se fructifice inainte de implinirea trimestrului. (35.) — Registrele voru tiené in evidintia tempulu de candu si sum'a capitalului ce fructifica. (36.) — Comitetulu este responsabile adunarii de tôte actiunile sale. (37.) — Societatea incepe anulu cu 1. jul. 1867. (38.) — Scopulu acestei societatii pentru ajutorulu studentilor romani d'in Transilvani'a si partile ei, nu se pôte schimbá nici odata fara a desfiintá insasi societatea. (39.) — La casu candu societatea s'ar desfiintá, fondulu ei va trece negresitu la asociatiunea Transilvana pentru literatura romana si cultur'a poporului romanu. (40.)

Aceste Statute s'au votatu definitivu in a treia *siedintia* a Adunarii Societatii Transilvania. Bucuresei, 30. juniu 1867, in localulu gimnasiunului Matei-Basarabu. Presiedinte Societatii Transilvania. A. Papiu Ilarianu. Secretaru, Procopiu.

CE E NOU?

** (Tocma primimu) doi numeri ai diuariului „Romanulu“ de la 13 si 14. l. c., din cari cu privire la splendid'a primire a membriloru societatii literariefacuta din partea fratiloru bucuresseni, estragemu urmatoriele: Membrii Societatii Literarie, au intratu adi (12. l. c.) in Capitalea Romaniei, unde au fostu primiti, conformu programei, cu cea mai deplina bucuria si fratietate. Cu tôte câ adi erá o di lucrátore; totu si o multime de cetatiani, din tôte starile societatii, s'a întrunitu la capetulu gradinei de la siosea, spre 'ntempinarea membriloru Societatii Literarie romane. Betrâni, juni, femej, copii, toti se grabiáu a luá parte la acésta serbare in adeveru natiunale, si mamele aretáu copiiloru totu ce se petreceá, spre a tiené minte câ au luat parte la serbarea dilei in care, cumu a disu Primarele Bucuresciloru „pentru ântéia óra capitalea Romaniei vede intrunita in sínulu seu intrég'a limba romanésca; pentru prim'a óra se regasescu alature toti membrii aceleia-si familie, toti fratii d'acel'a-si sânge. Pentru 'utéia óra Romanii din tôte unghiurile tieiei se 'ntrunescu spre a face adeverat'a opera romanésca, spre a ne intemeiá limb'a, cugetulu romanescu.“ De si despartiti politicesce, Romanii au fostu totu déun'a intruniti in cugetu, câ-ci nu pôte cugetá intr' altufelu acel'a-si sufletu. — D. I. Falcoianu, ca Presedinte alu Comitatalui instituitu pentru ceremoni'a acestei priimiri, a 'ntempinatu pe membrii din osebitele provincie Romane, intru-

niti in sfarsitu acumu, pentru a pune petrele fundamentale ale marelui edificiu nationale. Cele din urma cuvinte ale domnului Falcoianu fura acoperite de strigatele cele mai intusiaste de „Traiesca Romania!“ ce se repetira de nenumerate ori. — Candu linistea fu stabilita, d. Hodosiu se esprima camu in termenii urmatori: „Ve salutamu cu iubire, frati liberi din Romani'a libera; suntemu fericiti d'a ne affá in midiloculu vostru unde cuventulu este liberu. E frumósá libertatea vóstra. Nu v'o invidiamu inse, ci o dorimu si pentru noi. O dorimu si lucramu si o speramu. Amu avutu fabricirea a fi chiamati ca in unire cu domnia-vóstra se stabilisca unitatea limbei; unitatea limbei o avemu, fratiloru; de la Tis'a pana la marea Négra, toti Romanii au aceea-si limba, prin urmare n'avemu a stabili unitatea limbei, ci numai *form'a* ei, unitatea gramaticiei si a dictionariului. Candu vomu avé acésta unitate in esprimerea cugetarii nóstre, vomu fi si mai uniti in sintiminte si cugete. Libertatea este dreptulu tutuloru. Romanulu o cere cu gur'a, o predinte in numele dreptului, si candu i-se contesta o dobêndesce cu midilócele morali séu materiali dupa impregiurari. Bine v'am gasitu fratiloru.“ Dupa d. Hodosiu, d. Romanu luá cuventulu si esprima fericirea d'a se affá in midilóculu fratiloru sei din Capitalea Romaniei libere. D. Roman sfirsi multamindu de bun'a primire, in termenii cei mai afectuosi si bine simtiti. Urarile prelungite ale musiciloru gardei natiunale, se prelungira apoi pana candu membrii societatii literarie se departara in trasurile ce le erá destinate. — Totu in asta dí sér'a s'a datu unu banchetu micu in sala Ateneului, in onorea membriloru societatii literarie. La acestu banchetu, pe langa membrii Atheneului, a fostu de facia si Eminentia sa Episc. de Argesiu. D. V. Alesandrescu a portatu primulu toastu pentru bun'a venire a reprezentantiloru tutoru provinciiloru romane, la care a respunsu dlu Romanu, inchinandu pentru Romani'a libera. Em. sa Episc. a inchinandu pentru Dlu Romaniloru. — In 13 aug. a fostu deschiderea oficiale a Soaietatii, care, in lips'a dlui Ministru alu Instructiunii publice, ce este indispu, s'a facutu de catra d. Stefanu G o l e s c u. — D. V. Alesandrescu Urechia a luat cuvêntulu dupa d. ministru. Vorbele d-sale simptite cari vibráu de cugetarea intregiei natiunei romane au facutu se tréca in auditoriu unu floru puternicu si se se cutremure sa'la suptu aplause. D. Cipariu, salutatu cu iubire si entusiasmu, s'a suitu apoi la tribuna si multamindu de buna primire, a definitu scopulu curatu literariu alu acestei societati. D. Cipariu a terminatu facêndu apelu la infratirea tutuloru, pentru ca nu desbinarile se aduca pedice lucrariiloru celoru mari ce trebuiescu facute. Urári unanime. Pe la sfirsitu d. I. Braleanu a declarat, in numele Mariei Sale cá Domnitorulu Romaniloru, care nu lipsece nici odata de la asemenea manifestari, regreta cá impregiurari independinti de vointi'a sa lu-au opritu astadi d'a asiste. Duminic'a viitória inse cându toti membrii societatii voru fi aici, o nóua solemnitete ii va intruni, si Mari'a Sa va fi fericitu d'a asiste la serbare. Dintre domnii Aginti ai puteriloru straine, numai agintele Italiei si cancelariulu consulatului Serbiei asistáu. Si cine in adeveru, mai bine de catu represintantele Italiei, poteá se simte santitatea unei asemenea serbari si prin presinti'a sa se fia de bonu auguru!

** (Dilele trecute) in Vien'a intrá o femeie imbracata elegantu, cam de 26 ani, in locuinti'a negutiatorului Nicoliciu, si intrebá de servitoria intr' unu tonu con-

fidenciale, câ unde este dóm'n'a N.? primindu respunsu negativu, dise, câ ar' voi se scria unele sîruri „amice!“ sale, la ce servitóre a conduse intr'o odaia la o mésar de scrisu si din intemplare o lasà singura. Necunoscut'a scrise fôrte iute unele renduri necetivere — dar' si mai iute luà dintr'o lada de langa mésar mai multe linguri, cutîte si furcutie de argintu gravate cu literale E. L. in pretiu de 60—80 fl., si ascundiendu-le sub vestiminte se departà cu o curtoasia eleganta si amicabile.

*** (O *parechia extraordinare de insotiti*) a atrasu atentiunea publiculu vienesu. Barbatulu, care dupa atestatulu seu de botezu s'a nascutu in Vien'a la anulul 1765, prin urmare e din tempulu resbelulu cu Turcii s'a casatoritu de a patr'a óra inainte cu 6 ani — asia dara in etate de 96 — cu o femeie robusta de 44 ani. Caruntulu se bucura de o vivacitate admiravera de spiritu si de o astufeliu de constitutiune potetrica, incatu dinsulu are de gandu a face o calatoria pana in Boemi'a pe josu, fara de a se teme de vre o nenorocire.

Din strainetate.

— (*Tunelu submarinu*). Se scrie, câ in Americ'a s'a facutu unu proiectu, care se va efeptu' catu de curendu. E vorba despre facerea unui tunelu submarinu intre Europ'a si Americ'a. Inginierulu celu dintai alu timpulu presinte — dupa cum-lu numesce diuarulu respektivu — dechiarà interprinderea acést'a de efeptuivera pe deplinu, numai spesele cele enorme se paru de greutati. Interprinderea acést'a grandioasa va costà 500,000,000 £ de strlg séu 2,500,000,000 de dolari. O multime de capitalisti sunt gata a participà la acestu triumfu alu scîntieloru ingenerice moderne, si indata ce voru fi facute planurile, banii se voru incasà.

— (*Mórte paruta*.) Diuarulu „Mülh. Zeitung“ scrie: In septeman'a trecuta fù inmormentata o femeie, carea se fia muritu in cholera. Unele dile mai tardiu fù desgropata, de óre ce ómenii diceáu, câ a avutu sgârciuri de imina; la desgropare se adeveri' faim'a: femeia se desceptà in cosciugu, si a ruptu vestimintele mormentale, si-a ruptu carnea de pre mani si si-a sgarriatu totu trupulu intr' atatu, incatu acum'a intr' adeveru a fostu mórta.

— (*Dupa unu telegramu*) din Rom'a cas'a domnitóre e cercetata de nou de o lovitura grea. Veduv'a regina din Neapole, maiestatea sa regin'a Maria Teresia, archiducésa din Austria si sora archiducelui Albrechtu a muritu in cholera in Albana langa Roma.

— (*Diurnalulu*) de Paris „Figaro“ comunica — de si nu cu tota siguritatea — nescari detaiuri despre morbulu imperatesei de Mesicu Charlotta, cari le resumemu in urmatoriele: Tristulu morbu alu imperatesei Charlotta e causatu prin inveninare. Dupa ce ea se departà din Mesicu s'a aflatu la dins'a o epistola anonima, carea o facu atenta, câ viét'i-a-i este amenintiata prin o „mana amicale.“ Inse imperatés'a se urcà pe naie si acestei epistole se póte atribui impregiurarea, câ pe naie nu voi a fi singura cu unu individu (carele erà numitu in epistola); neci nu mancà altu candu, decatu numai cu ocasiunea prandiulu comunu; si de la acelu

individu a numitu, carele se indatinà a o ambià mai de multe ori cu chocolada, nu voi a primi nemica. „Figaro“ afirma, câ inveninarea a trebuitu se se intemple in Rom'a. Dupa cum se esprime, imperatés'a este inveninata cu „vaudoux“. Vaudoux-ulu este unu feliu de veninu poternicu, si-trage originea din Afric'a si in Mesicu este forte latitu. Acestu veninu omora, séu causedia somnu, timpesce mintea si produce deliriu, dupa cantitatea intrebuintiata de respectiv'a persona. In Mesicu esiste o societate reutaciosa, care manipuledia acestu veninu cu oresi-care-va bravura. Amintit'a societate de la acést'a specia de veninu si-are numele „Vaudoux.“ Opinarile asupra scopulu acestei societati infernale, divergedia. Membrii ei suntu condusi de interese private si politice, de resbunare si ambitiunc. Preste totu cunoscu acesti omeni mai multe soiuri de veninu, si cunoscu chiaru si léculu acestui veninu. Inveninarea s'a potutu escà inca din Mesicu; „Figaro“ amintesce si pentru documentarea acestei o epistola, carea este de cuprinsulu, câ foiele americane vorbiu de inveninarea imperatesei inca inainte de ce ar fi plecatu ea din Mesicu, si cumca aveá presemne de deliriu inca candu erà sanetosa. Acestu comunicatu interesantu se finesce cu acee'a, câ pentru vindecarea acestei princese nefericite ar' fi cu scopu a se adresà catra „Vaudoux“-i, ca acesti-a se-i dee contra medicina.

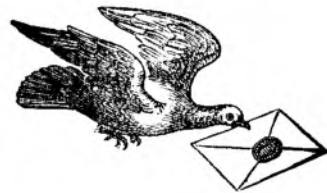
Gâcitura de semne.

De Linca Muresianu.

! = u; § ia . o = ; e ' s ? = a i § u . * * i n
; e , a § ; u . * * § e ; u + e + i ; a ; i * * * i a
§ u a . u i ; i Δ e + e § i § e
§ i , i □ i § u . * * u l a = a + u + - i § e
; e , a § ; u * * e a i i § + * * = a i § a . * * u
* * ó * * e * * ó * * e Δ e a i u i * * ó * * u
+ i § u * * i □ a i a ; u i a □ i § * * e
; e i u i = e a □ e a l e = i § * * e
E Δ e § a § o . a . u .

Deslegarea gâciturii de siacu din nrulu 30. va esí in nrulu viitoriu.

POST'A REDACTIUNEI.

Dlui M. S. in Bucuresci. Co ai cerutu ti-s'a espedatu, articulu nu o amu primitu, era cele alalte doue cu continuarea: au sositu. Cerca la posta, vedi ce s'a intemplatu cu inceputulu!

La mai multu. Cu parere de rou trebuo se anunciamu, câ esemplare din t a b l o u l u „Familiei“ din sem. I. nu se mai affa. Deci suntu rogati toti acci o. prenumeranti ai nostri, cari au prenumeratu si n'au primitu amintitul tablou, ca se dispuna dupa placu de banii tramisi pentru impachetare.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

S'a tiparitu in Pest'a 1867. prin A l e s a n d r K o e s i (in tipografi'a lui Érkövi, Galgóczy si Koesi.) Piatia de pesci Nr. 9.